

Bayburt İl Özel İdare Spor Kulübü'nün Tarihsel Gelişimi

Historical Development of Bayburt Private Administration Sports Club

Savaş Erel^{1*}, Özgür Karataş²

*Correspondence:

Savaş Erel
erelsavas@gmail.com

¹İnönü Üniversitesi, Malatya,
Türkiye, erelsavas@gmail.com
Orcid: 0000-0003-4419-7223

²İnönü Üniversitesi, Spor Bilimleri
Fakültesi, Malatya, Türkiye,
ozgur.karatas@inonu.edu.tr
Orcid: 0000-0002-7863-2898

<https://doi.org/10.5281/zenodo.21004573>

Received / Gönderim: 24.11.2025

Accepted / Kabul: 22.06.2026

Published / Yayın: 23.06.2026

Volume 3, Issue 2, June, 2026

Cilt 3, Sayı 2, Haziran, 2026

How to Cite This Article

APA 7

Savaş, E., & Karataş, Ö. (2026). Bayburt İl Özel İdare Spor Kulübü'nün tarihsel gelişimi. *International Journal of Health, Exercise, and Sport Sciences (IJOSS)*, 3(2), 547-565. <https://www.ijoss.org/Archive/v3-i2/ijoss-Volume3-issue2-10.pdf>

Vancouver

Savaş E, Karataş Ö. Bayburt İl Özel İdare Spor Kulübü'nün tarihsel gelişimi. *Int J Health Exerc Sport Sci (IJOSS)*. 2026;3(2):547-565. Available from: <https://www.ijoss.org/Archive/v3-i2/ijoss-Volume3-issue2-10.pdf>

Öz

Bu çalışmanın amacı Bayburt Özel İdare Spor Kulübü'nün kuruluşundan itibaren günümüze ki önemi, kuruluş amacı, yönetim şekli, amatörlikten profesyonel lige yükselişi, tesisleri ve Bayburt ilinde yer alan diğer futbol kulüpleri ve Bayburt'ta futbolun geçmişi incelemek amacıyla Bayburt Özel İdare Spor Kulübü'nün tarihsel gelişimini analiz etmektir. Çalışmanın bulgularına erişilmesinde "tarama ve dokümantasyon taraması ile birlikte elde edilen verilerin yorumlanmasında tarihsel yöntem kullanılmıştır. Betimsel bir tarihi araştırma özelliği taşıyan bu çalışma, 1930-2020 yılları arası Bayburt'ta Futbolunun oluşumu ve Bayburt Özel İdare Sporun kuruluşu ve gelişim evreleri esas alınmıştır. Bu amaç doğrultusunda Bayburt Özel İdare Spor Kulübü'nün arşivi ve internet siteleri taranmıştır. Aynı zamanda tarih aktarımının önemli bir araştırma modeli olduğu bilinmektedir. Bayburt Özel İdare Spor Kulübünde yer alan kişilerin Bayburt Özel İdare Spor tarihine ışık tutması bağlamında yapılandırılmış kişisel görüşme formu aracılığıyla dönemin kulüp faaliyetlerinde aktif olarak yer alan sporcu, çalıştırıcı, yönetici ve kulüp başkanları olan kişilerle görüşmeler yapılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre, Bayburt özel idare spor kulübünün amatör lig döneminden profesyonel lig dönemine kadar geçen süreç hakkında kulübün yönetici, hoca, kurucuları ve futbolcularından bilgiler alınmıştır. Alınan bilgiler doğrultusunda kulübün tarihsel gelişim süreci derlenmiştir. Bayburt'ta futbolun geçmişi ve Bayburt Özel İdare Sporun kuruluşundan günümüze kadar gelişim aşamasını ortaya koymak amacıyla Bayburt'ta Futbol ve Bayburt Özel İdare Sporun kökeni incelenmiş sözlü tarih ile bütünleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bayburt Özel İdare Spor Kulübü, Futbol, Spor, Spor Kulübü

Abstract

The aim of this study is the importance of Bayburt Private Administration Sports Club since its establishment, its purpose of establishment, its management style, its rise from amateur to professional league, The aim is to analyze the historical development of Bayburt Special Administration Sports Club in order to examine the facilities and other football clubs in Bayburt province and the history of football in Bayburt. In reaching the findings of the study, historical method was used in interpreting the data obtained along with scanning and documentation scanning. This study, which has a descriptive historical research feature, was conducted in Bayburt between 1930-2020. The formation of football and the establishment and development stages of Bayburt Special Administration Sports are taken as basis. For this purpose, the archives and websites of Bayburt Special Administration Sports Club were scanned. It is also known that historical transfer is an important research model. Interviews were held with athletes, coaches, managers and club presidents who were actively involved in the club activities of the period, through a personal interview form structured in the context of shedding light on the history of Bayburt Special Administration Sports Club. According to the findings of the research, information was obtained from the managers, coaches, founders and football players of the Bayburt private administration sports club about the process from the amateur league period to the professional league period. In line with the information received, the historical development process of the club has been compiled. The history of football in Bayburt and Bayburt Special Administration In order to reveal the development phase of the sport from its establishment to the present day, the origins of Football in Bayburt and Bayburt Special Administration Sports were examined and integrated with oral history.

Keywords: Bayburt Private Administration Sports Club, Football, Sports, Sports Club

<https://www.ijoss.org/Archive/v3-i2/ijoss-Volume3-issue2-10.pdf>

GİRİŞ

Ülkemizde sporun yaygınlaştırılması, spor tesislerinin artırılması ve spor kulüplerinin kurumsal yapılarının güçlendirilmesi amacıyla çeşitli yasal düzenlemeler hayata geçirilmiştir. Özellikle kamu kurumları, yerel yönetimler ve diğer kuruluşların spor tesisi açmaları, spor faaliyetlerini desteklemeleri ve spor kulüpleri kurmaları mevzuat çerçevesinde teşvik edilmektedir. Bu düzenlemeler, sporun toplumun tüm kesimlerine ulaştırılması, gençlerin spora yönlendirilmesi ve sportif faaliyetlerin sürdürülebilir bir yapıya kavuşturulması açısından önemli katkılar sağlamaktadır (1). Bu doğrultuda spor kulüpleri, yalnızca sportif başarı elde etmeyi amaçlayan kuruluşlar değil, aynı zamanda toplumsal gelişime katkı sunan önemli kurumlar olarak değerlendirilmektedir.

Spor, bedensel gelişiminin yanı sıra akıl, irade ve duyguların ortak çalışmasıyla birlikte temel hedefi insan yaşamında; ahlak, sağlık ve kültür kavramlarına bağlı kalarak üretim mekanizması meydana getirmektir. Dünya da ülkelerin tanıtımın da ve etkileşimin de önemli bir faktör haline gelmiştir. Sporun var oluşu insan hayatının başladığı eski döneme kadar uzanmaktadır. Milyonlarca insanı birbirine yakınlaştıran ve bir araya getiren unsurlardan bir tanesidir. Aynı zamanda ekonomik kaynak olarak da büyük bir potansiyele sahiptir. Evrensel kültürün bir parçası olan spor; din, dil, ırk gibi bütün ayrımlara karşı bir unsurken, farklı insanları birleştiren önemli bir vasıta (2). Spor; kültürel, ekonomik ve sosyal yönden toplumun temel ihtiyaçları doğrultusunda olmazsa olmazlarındandır. İlk çağlarda sporun yeri; insanın hayatta kalmak için çaba gösterdiği ve savaşa hazırlık evresi olarak adlandırılmaktadır. Tarihsel süreç içerisinde spor, teknolojinin de desteği ile günümüzde sosyal, psikolojik ve kültürel bir amaç doğrultusunda insanın yaşamında yer almaktadır. İlerleyen teknoloji, büyük yatırımlar, güçlü olmanın farklı boyutları, insanlığın var oluşuna kadar uzanan, sporun önemsenmesine; bununla beraber gelişim göstermesine imkân sağlamıştır. Sporun büyümesiyle, teknolojinin desteği ve sponsorluğun gelişim göstermesi sporun yapısını ve kurallarını değiştirmiştir. Bunun yanı sıra sporu ekonomik ticaret haline getirmiştir ve dünya üzerinde, spor sektörü diğer sektörler kadar önemli bir hal almıştır (3). Günümüzde spor, güncel gelişmeler ile birlikte bireysel veya toplulukla daha verimli ve kapsamlı çalışmalar yapmasının yanı sıra bedensel ve zihinsel olarak gelişim sağlayan eğitici ve eğlendirici faaliyet olarak insanların kendi sınırlarını zorlayarak başarılarını yükseltmesini sağlamıştır. Diğer bir ifadeyle spor, insanların rekreasyon faaliyeti kapsamında araçlı veya araçsız, belirli kurallara ve tekniklere uyarak yaptıkları, sosyalleştirici, birlik ve beraberliği sağlayan ruhsal ve bedensel özellikleri geliştiren kültürel bir hareket topluluğudur (4). Spor kulüpleri dünyanın her yerinde “sporun çekirdek örgütü” onun “temel örgütlenme birimi” olarak görev yapmaktadırlar. Bir ülke sporunun tarihini, o ülkenin kulüp tarihi ile anlamak mümkündür. Böylelikle spor, bir ülkenin, şehrin ve toplumun tarihini, yapısını, çelişkilerini, istek, özlem ve beklentilerini ayna olarak yansıtmaktadır. Bu bağlamda spor kulüpleri insanların hedef ve amaçları doğrultusunda ekonomik, sosyal ve kültürel ihtiyaçlara cevap verecek nitelikler taşımaktadır (5). Spor kulüpleri, alanında yapılan etkinliklerin ve özellikle ülkemizde amatör ve profesyonel spor branşları ile beraber spora hizmet veren ve bu hizmet doğrultusunda farklı şekillerde elde ettikleri kazançlarla varlıklarını devam ettirebilen

özel spor kuruluşları olarak bilinmektedir. Sporun kitlelere yayılmasında ve alt yapıya gereken önemin verilmesinde spor kulüplerinin büyük görevler üstlendiği bilinmektedir (6). Sivil toplum kuruluşları gibi gerçek kişiler tarafından yasalar etrafında belirli kurallara göre spor kulüpleri kurulmuştur. Kulüp üyelerinin yetki ve sorumlulukları bellidir. Spor kulüpleri, sporcuların ve teknik heyetin hedefleri doğrultusunda bir araya gelmesiyle sporculara, sporu bilimsel olarak öğretene ve uygulatan kişilerdir. Kulüpler dernek ve şirket olmak üzere iki farklı tüzel kişiliğe sahiptir. Denekler kar amacı gütmeyen kuruluşlar olmasına rağmen şirketler tamamen kar amacına yönelik tüzel kişilerdir (7). Spor kulüplerinin iç ve dış çevreleri ile iletişim kurduğu paydaşlar arasında spor

kulüplerinin destekçileri veya taraftarları ele alınmaktadır. Bir takımın taraftarı olması, kişinin yaşadığı çevreden kendisini özdeşleştirdiği ve o kişinin tuttuğu takıma gönül vermesidir. Kimlik arayışı içinde olan kişinin sosyalleşme süreci ve yakın çevresi ile yaşanan şehrin, semtin futbol takımı etrafında yapılanmış aidiyet ile futbol taraftarlığına yönelebilmesidir (8). Ülkemiz Doğu Karadeniz illerinden olan Bayburt ilinin profesyonel spor kulübü; Bayburt Özel İdare Spor Kulübüdür. Kulüp ilk olarak 1989 yılında Köy Hizmetleri Spor Kulübü olarak kurulmuştur. Derneğin renkleri sarı-mavidir. Köy hizmetleri il özel idarelere devir edildikten sonra kulübün ismi de Bayburt İl Özel İdare Gençlik ve Spor olarak değişmiştir. 2012 yılında kulüp ismi Bayburt Grup sponsorluğun da "Bayburt Grup Özel İdare Gençlik ve Spor Kulübü olarak değişmiştir. 2018-2019 sezonu öncesinde sponsorun çekilmesiyle Bayburt İl Özel İdare Spor adını almıştır. 2018-2019 üçüncü lig ve üçüncü grupta yer alan Bayburt İl Özel İdare Spor, Özcan Kızıltan yönetiminde ilk kez Türkiye Futbol Federasyonu (T.F.F.) 2. Lig'e3 yükselmiştir. 2019-2020 sezonu öncesi tekrar isim ve logo değişikliğine giden kulüp Bayburt Özel İdare Spor adını almıştır. Sarı Siyahlı ekip 33 yıl aradan sonra tekrar 2. Lige yükselmiştir.

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın deseni, çalışma grubu (evren/örneklem), veri toplama araçları ve veri analiz süreci açıklanmıştır.

Araştırmanın Deseni

Bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması (case study) deseni ile yürütülmüştür. Durum çalışması, belirli bir olgunun kendi gerçek yaşam bağlamı içerisinde derinlemesine ve çok boyutlu olarak incelenmesine olanak sağlayan bir araştırma yaklaşımıdır (9). Bu kapsamda çalışma, Bayburt İl Özel İdare Spor Kulübü'nün tarihsel gelişim sürecini sosyal, kültürel ve kurumsal boyutlarıyla ele almayı amaçlamaktadır. Araştırmada veri çeşitliliğini artırmak ve bulguların güvenilirliğini desteklemek amacıyla çoklu veri kaynağı kullanımı (triangulation) yaklaşımı benimsenmiştir. Triangulation, farklı veri kaynaklarının bir arada kullanılarak araştırma sonuçlarının tutarlılığının artırılmasını sağlayan önemli bir nitel araştırma stratejisidir (14).

Veri Toplama Süreci

Veri toplama sürecinde doküman incelemesi ve sözlü tarih yöntemi birlikte kullanılmıştır. Doküman incelemesi, yazılı ve görsel materyallerin sistematik biçimde analiz edilmesini içeren önemli bir nitel veri toplama yöntemidir (13). Bu kapsamda Bayburt Valiliği, Bayburt İl Özel İdaresi, Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) arşiv kayıtları, yerel ve ulusal basın kaynakları, kulüp arşivleri ve ilgili akademik literatür incelenmiştir.

Sözlü tarih yöntemi ise geçmişte yaşanmış olayların, bu olaylara doğrudan tanıklık eden bireylerin anlatıları üzerinden yeniden yapılandırılmasını sağlayan bir veri toplama yaklaşımıdır (8). Bu kapsamda Bayburt futbolunun gelişim sürecine doğrudan tanıklık etmiş eski futbolcular, kulüp yöneticileri ve yerel spor kamuoyunun önde gelen isimleri ile yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler kayıt altına alınmış, yazılı döküm haline getirilmiş ve ardından tematik analiz yöntemi ile değerlendirilmiştir (14). Elde edilen veriler, doküman incelemesi bulguları ile karşılaştırılarak yorumlanmıştır ve araştırmada iç tutarlılık sağlanmaya çalışılmıştır.

Çalışma Grubu (Evren ve Örneklem)

Araştırmanın evrenini, Bayburt İl Özel İdare Spor Kulübü'nün kuruluşundan günümüze kadar geçen süreç ve bu sürece doğrudan ya da dolaylı olarak tanıklık eden paydaşlar oluşturmaktadır. Çalışma, yalnızca futbol branşı ile sınırlandırılmıştır. Örneklem, amaçlı örnekleme (purposive sampling) yöntemi kullanılarak belirlenmiş olup, kulüp tarihine doğrudan tanıklık etmiş, bilgi ve deneyim sahibi olabilecek kişilerle sınırlandırılmıştır. Bu kapsamda eski futbolcular, kulüp yöneticileri, teknik ekip üyeleri ve yerel spor kamuoyunda yer alan kişiler örnekleme dâhil edilmiştir. Amaç, kulübün tarihsel gelişim sürecine ilişkin derinlemesine ve çok boyutlu veri elde etmektir.

Veri Analizi

Elde edilen veriler betimsel ve tematik analiz yaklaşımları kullanılarak değerlendirilmiştir. Dokümanlardan elde edilen tarihsel veriler ile sözlü kaynaklardan elde edilen bilgiler karşılaştırılarak yorumlanmış, tutarlılık ve farklılıklar analiz edilmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde Bayburt futbolunun tarihsel gelişimi, Bayburt Özel İdare Spor'un kurumsal dönüşümü ve şehir üzerindeki etkileri; sözlü tarih görüşmeleri, yerel basın arşivleri ve resmi dokümanlar birlikte değerlendirilerek sunulmuştur.

Bir Futbol Şehrinin Sosyo-Tarihsel Profili

1. Kent Kimliği ve Sporun Toplumsal İşlevi

Kentlerin kimlik oluşumu yalnızca ekonomik küreselleşme ya da yapısal dönüşüm süreçleriyle açıklanabilecek bir olgu değildir. Kent kimliği; kültürel pratikler, toplumsal hafıza, demografik yapı ve ortak aidiyet duyguları üzerinden şekillenmektedir. Bu bağlamda spor, özellikle futbol, kent kimliğinin inşasında güçlü bir toplumsal araç olarak değerlendirilmektedir (Kılıçgil, 1985; Uztuğ vd., 2002). Futbol kulüpleri, yalnızca sportif

örgütlenmeler değil; aynı zamanda yerel toplumsal bütünleşmeyi sağlayan kurumsal yapılar olarak işlev görmektedir. Bayburt örneğinde futbol, yalnızca bir spor faaliyeti değil, yerel aidiyetin ve toplumsal kimliğin üretildiği kültürel bir pratik olarak ortaya çıkmaktadır.

2. Bayburt'ta Futbolun Erken Dönem Gelişimi

Bayburt'ta futbol faaliyetlerinin tarihsel kökeni 1930'lu yıllara dayanmaktadır. Bu dönemde futbol etkinlikleri, "Saray Bahçesi" olarak adlandırılan ve toprak zeminli kamusal bir alanda gerçekleştirilmektedir. Söz konusu alan yalnızca sportif faaliyetlerin değil, aynı zamanda bayram ve toplumsal kutlamaların da yapıldığı çok amaçlı bir kamusal mekân niteliği taşımaktadır (Bayburt Postası, 2019). Erken dönem futbol uygulamalarında saha standartları ve ekipmanların günümüz koşullarına kıyasla oldukça ilkel olduğu görülmektedir. Kale direklerinin ahşap malzemeden yapılması, saha çizimlerinin kireç ve ip ile belirlenmesi ve kösele tabanlı ayakkabıların kullanılması, dönemin sportif altyapı imkânlarının sınırlılığını ortaya koymaktadır. Bu durum, futbolun yerel imkânlarla gelişen amatör bir yapı içerisinde ilerlediğini göstermektedir.

3. Ulusal Futbol Sistemi ile İlk Temaslar

Türkiye Futbol Federasyonu'nun 1957 yılında Anadolu'ya yönelik organizasyonları kapsamında milli futbolcuların illeri ziyaret etmesi, Bayburt futbolunun ulusal sistemle temas kurmasını sağlamıştır. Bu temasın, yerel futbol kültürünün kurumsallaşma sürecini hızlandırdığı değerlendirilmektedir (Fişek, 1985).

Bu süreçte Bayburt'a gelen isimler arasında Lefter Küçükandonyadis gibi dönemin önemli futbol figürlerinin yer alması, yerel futbol kültürünün gelişiminde motivasyon artırıcı bir etki yaratmıştır (Bayburt Postası, 2019).

4. Kulüpleşme Süreci ve Kurumsallaşmanın Başlangıcı

Bayburt futbol tarihinde erken dönemde kulüp organizasyonları çoğunlukla askerlik şubeleri ve yerel idari yapılar tarafından organize edilmiştir. Bu dönemde kulüplerin lisanslı ve kurumsal bir lig yapısına sahip olmadığı, oyuncuların farklı takımlar arasında serbestçe oynayabildiği bir yapı söz konusudur.

7 Ağustos 1953 tarihinde Şair Zihni Spor Kulübü'nün kurulması, Bayburt'ta futbolun kurumsallaşma sürecinde önemli bir dönüm noktasıdır. Bu tarihten sonra yerel kulüpler Saray Bahçesi'nde düzenli olmayan ancak rekabetçi nitelik taşıyan karşılaşmalar gerçekleştirmeye başlamıştır (Nabız Gazetesi, 2009).

5. Bölgesel Futbol Organizasyonlarının Gelişimi

1970 yılına kadar Bayburt ve Gümüşhane merkezli mahalli futbol organizasyonlarının birlikte yürütüldüğü görülmektedir. Bu durum, bölgesel spor kültürünün ortak bir yapı içerisinde geliştiğini göstermektedir. Bu dönemde Bayburt futbolunun önemli kulüplerinden biri olan Kurtuluş Spor Kulübü, Kenan Koç öncülüğünde kurulmuştur. Kulübün kurucu kadrosunda Nihat Özcan ve Necmettin Develi gibi isimler yer almaktadır. Bu yapı, yerel futbol kültürünün kurumsallaşma sürecinde önemli bir aktör olarak değerlendirilmektedir.

6. Bayburt Spor'un Kurumsal Kimlik Kazanması

1973 yılında Kale Spor Kulübü'nün genel kurul kararı ile Bayburt Spor adını alması, kentte futbolun kurumsal kimlik kazanma sürecinde önemli bir aşamadır. Kulübün renkleri sarı-siyah olarak belirlenmiş, amblemi ise iç içe geçmiş "B" ve "S" harflerinden oluşturulmuştur. Bu dönemde kulüp yönetiminde Yılmaz Kırallı, Mikdat Bölen ve Kenan Abdullahoğlu gibi isimler görev almıştır. Bu yapılanma, Bayburt'ta futbolun daha örgütlü ve kimlik temelli bir yapıya dönüşmeye başladığını göstermektedir.

Bayburt Özel İdare Spor Kulübünün Kuruluş Süreci

Bayburt'un 1989 yılında il statüsü kazanmasıyla birlikte, kamu kurumlarının idari yapılarında da yeniden yapılanma süreci başlamıştır. Bu süreçte Köy Hizmetleri İl Müdürlüğü'nün kurulması, aynı zamanda kurumsal spor faaliyetlerinin örgütlenmesi açısından önemli bir zemin oluşturmuştur. Bu bağlamda 1990 yılında Köy Hizmetleri Gençlik ve Spor Kulüp Derneği kurulmuş ve ilerleyen süreçte Bayburt Özel İdare Spor Kulübü kimliğinin temelini oluşturmuştur.

Kulüp, Köy Hizmetleri Müdürlüğü bünyesinde faaliyet gösteren kamu çalışanlarının inisiyatifiyle kurulmuş olup, hem kurumsal hem de yarı amatör bir yapı özelliği taşımaktadır. Kulübün renkleri sarı-mavi olarak belirlenmiş, amblemi ise Köy Hizmetleri Gençlik Spor Kulübü ibaresini içerecek şekilde tasarlanmıştır.

Kulübün temel kuruluş amacı; gençlerin fiziksel ve ruhsal gelişimini desteklemek, toplumsal değerler çerçevesinde spor faaliyetlerini yaygınlaştırmak, kötü alışkanlıklardan uzaklaştırıcı sosyal ortamlar oluşturmak ve yerel sportif faaliyetlere katılımı artırmak olarak tanımlanmıştır. Bu amaçlar, dönemin kamu spor politikaları ile uyumlu bir yapı göstermektedir (12).

Sözlü tarih görüşmelerinde yer alan katılımcılar da kulübün kuruluş sürecinde kamu kurumlarının belirleyici rolünü vurgulamıştır. Görüşmecilerden biri (K1), kulübün kuruluş amacını şu şekilde ifade etmiştir:

"Kulüp kurulurken temel hedef gençleri sporun içinde tutmak ve Bayburt'ta futbolu daha düzenli hale getirmektir. O dönemde kurum çalışanları da kulübe ciddi destek veriyordu."

Bir diğer görüşmeci (K2) ise kuruluş sürecine ilişkin şu değerlendirmede bulunmuştur:

"Köy Hizmetleri bünyesinde oluşan birliktelik sayesinde kulüp kısa sürede şehirde önemli bir futbol organizasyonu haline geldi."

Kurumsal ve Finansal Yapı

Kulübün faaliyet gösterdiği dönemde Köy Hizmetleri teşkilatına bağlı çeşitli müdürlüklerin (Genel Müdürlük, Bölge Müdürlüğü, Proje Müdürlüğü vb.) bulunduğu görülmektedir. Bu kurumsal yapı içerisinde, çalışanların maaşlarından belirli oranlarda yapılan kesintiler aracılığıyla spor kulüplerine finansal destek sağlandığı anlaşılmaktadır.

Nitekim Yol-İş Sendikası Toplu İş Sözleşmesi kapsamında yer alan düzenlemeler doğrultusunda, çalışan maaşlarından "spor yardımı" adı altında kesintiler yapılmış ve bu kaynaklar ilgili ildeki spor kulüplerine aktarılmıştır (13). Bu sistem, kamu destekli spor kulüplerinin finansmanında kurumsal bir modelin varlığına işaret etmektedir.

Kuruluş Dinamikleri ve Organizasyon Yapısı

Kulübün kuruluş sürecinde dönemin Köy Hizmetleri Müdürü Şefik Demir başta olmak üzere, Hayrettin Altıntaş, Erdoğan Kaymakamoğlu, Turgut Akdoğan, Mustafa Kuloğlu, Bülent Tekeli, Mahmut Evin, Kaya Çakır ve Âdem Şereflioğlu gibi isimler yönetsel yapı içerisinde yer almıştır. Bu yapı, kulübün doğrudan kurumsal destekle oluşturulduğunu göstermektedir.

Kulübün ilk dönem kadrosu, Köy Hizmetleri Müdürlüğü personelinin yanı sıra ilde faaliyet gösteren farklı amatör kulüplerden transfer edilen sporculardan oluşturulmuştur. Bu kapsamda sporcuların lisans işlemlerinin Köy Hizmetleri Spor Kulübü adına düzenlendiği ve kulübün bu şekilde resmiyet kazandığı görülmektedir.

Teknik ve Sportif Gelişim

Kulübün teknik yapılanma sürecinde Erdal Kiki ilk antrenör olarak görev yapmış, askere gitmesi sonrasında ise görev Adem Şereflioğlu tarafından devralınmıştır. Bu dönemde kulübün giderek daha genç oyuncuların oluştuğu bir yapıya yöneldiği ve altyapı faaliyetlerinin oluşturulmaya başlandığı anlaşılmaktadır.

Değerlendirme

Kuruluş süreci incelendiğinde Bayburt Özel İdare Spor Kulübü'nün, klasik bir spor kulübü modelinden ziyade kamu kurumu destekli bir örgütlenme biçimi olduğu görülmektedir. Bu durum, Türkiye'de yerel spor kulüplerinin oluşumunda kamu kurumlarının oynadığı rolü göstermesi açısından önemlidir.

Bayburt Özel İdare Spor Kulübünün Amatör Lig Dönemi

Bayburt'ta amatör futbol organizasyonu, 1. ve 2. Amatör Küme yapısı içerisinde çok takımlı bir lig sistemi şeklinde yürütülmüştür. Bu lig yapısı içerisinde farklı yaş kategorilerine yönelik A Gençler, B Gençler, yıldızlar ve minikler ligleri de organize edilmiştir. Bu yapı, kentte futbolun yalnızca yetişkin düzeyinde değil, aynı zamanda altyapı temelli bir gelişim süreci içerisinde değerlendirildiğini göstermektedir.

Amatör Futbolun Yapısal Özellikleri

Bayburt amatör futbolu, sınırlı sayıda takımın katılım gösterdiği ancak rekabet düzeyi yüksek bir yerel lig sistemi görünümündedir. Amatör ligde yer alan kulüpler, çoğu zaman kısıtlı ekonomik ve altyapısal imkânlarla faaliyet göstermekte olup, bu durum yerel futbolun sürdürülebilirliğini zorlaştıran bir faktör olarak değerlendirilmektedir.

2002 yılı, Bayburt futbolu açısından profesyonel lig temsilinin sona erdiği ve yerel futbolun yeniden yapılandırılma ihtiyacının ortaya çıktığı bir kırılma noktasıdır. Bu süreçte kentte mevcut kulüplerin yeniden organize edilmesi ve yeni bir temsilci kulüp oluşturulması yönünde girişimler gerçekleştirilmiştir. Aynı dönemde altyapı liglerinin yeniden aktif hale getirilmesi, genç oyuncuların futbol sistemine kazandırılması açısından önemli bir gelişme olarak değerlendirilmektedir (14).

Köy Hizmetleri Spor Kulübünün Amatör Başarıları

1990 yılında Köy Hizmetleri Spor Kulübü adıyla kurulan ve daha sonra İl Özel İdare Spor Kulübü olarak devam eden yapı, amatör lig sürecinde istikrarlı bir performans göstermiştir. Kulüp, 21 yıllık amatör dönem içerisinde birçok kez şampiyonluk elde etmiş ve zaman zaman profesyonel lige yükselme play-off müsabakalarına katılma hakkı kazanmıştır.

Bu süreçte kulüp, Bayburt'ta futbolun en güçlü temsilcilerinden biri haline gelmiş ve yerel taraftar kitlesi oluşturmuştur. Amatör ligde elde edilen başarılar, kulübün kentteki sportif görünüşünü artırmıştır.

Profesyonel Lige Yükselme Mücadeleleri

Amatör lig şampiyonluklarını takiben kulüp, Türkiye Futbol Federasyonu tarafından organize edilen 3. Lig'e yükselme play-off müsabakalarına katılmıştır. Bu kapsamda 2002–2003 sezonunda Kars Spor ile Erzurum'da oynanan Türkiye Şampiyonası final maçında 1–0 mağlup olunarak elenmiştir. Benzer şekilde 2004–2005 sezonunda Van temsilcisi karşısında oynanan final müsabakasında da 2–0 mağlubiyetle sonuç alınamamıştır.

Bu karşılaşmalar, kulübün profesyonel lige geçiş sürecinde kritik eşikler olarak değerlendirilebilir. Söz konusu maçlar, amatör düzeyde başarı gösteren kulüplerin profesyonel lige geçiş sürecinde karşılaştıkları rekabet düzeyini ortaya koymaktadır.

Amatör lig dönemine ilişkin görüşmelerde katılımcılar, sınırlı imkânlarla rağmen yüksek aidiyet duygusunun bulunduğunu belirtmiştir. Görüşmecilerden biri (K3) bu dönemi şu sözlerle açıklamıştır:

"O yıllarda maddi imkanlar çok kısıtlıydı ancak futbol sevgisi oldukça yüksekti. Oyuncular ve yöneticiler tamamen gönüllülük anlayışıyla hareket ediyordu."

Bir başka katılımcı (K4) ise amatör lig döneminin şehirdeki etkisini şu şekilde değerlendirmiştir:

"Maç günleri şehirde ciddi bir heyecan oluşurdu. Takımın başarısı halkı bir araya getiren önemli bir unsur haline gelmişti."

Kurumsal Değişim ve İsim Dönüşümü

2005 yılında Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün yapısal dönüşümü sonucunda kurumun Özel İdare sistemine devredilmesiyle birlikte kulüp de kurumsal olarak yeniden yapılandırılmıştır. Bu süreçte kulübün ismi Bayburt İl Özel İdare Gençlik Spor olarak değiştirilmiştir. Kurumsal değişim, kulübün finansal ve idari yapısında da yeni bir dönemin başlangıcı olarak değerlendirilmektedir.

2007–2008 Sezonu ve Kritik Eşik

2007–2008 sezonu, kulübün amatör lig sürecinde önemli bir dönüm noktasıdır. Bayburt İl Özel İdare Gençlik Spor, Ankara'da düzenlenen final grubunda başarılı bir performans sergileyerek finale yükselmiştir. Final karşılaşmasında Tekirdağ Çerkezköy Spor'a karşı 4–1 mağlup olunmuş ve 3. Lig hedefi gerçekleştirilememiştir.

Bu süreçte kulübün sportif başarısı, kentte profesyonel futbola olan özlemin yoğunluğunu ortaya koymuştur. Aynı dönemde kulübün kurumsal yapısına dış destek sağlanması amacıyla iş insanlarıyla sponsorluk görüşmeleri yürütülmüştür.

2008–2009 Sezonu ve Profesyonel Lig Başarısı

2008–2009 sezonunda Bayburt İl Özel İdare Spor, 1. Amatör Küme’de namağlup şampiyon olarak önemli bir sportif başarı elde etmiştir. Bu başarı sonrasında Sivas’ta düzenlenen 3. Lig’e yükselme müsabakalarında Amasya Üniversitesi’ni 2–1 ve Sinop Spor’u 2–0 mağlup ederek profesyonel lige yükselme hakkı kazanmıştır (15).

Bu sonuç, kulübün amatör ligden profesyonel lige geçiş sürecini tamamlayan en önemli aşama olarak değerlendirilmektedir.

Bayburt Grup Özel İdare Sporun İsim Değişimi ve Bölgesel Amatör Lig Süreci

Türkiye’de amatör liglerden profesyonel liglere geçiş süreci, Bölgesel Amatör Lig (BAL) sistemi ile yapılandırılmıştır. Bu sistemde il şampiyonları, doğrudan veya play-off müsabakaları aracılığıyla üst lige yükselme hakkı elde etmektedir.

Bölgesel Amatör Lig Sistemine Geçiş

Bayburt futbolu açısından 2010–2011 sezonu, amatör lig şampiyonluğu sonrasında BAL ligine yükselme mücadelesinin başladığı bir dönemdir. Bu süreçte Bayburt İl Özel İdare Gençlik Spor, play-off karşılaşmasında Bayburt Belediye Spor ile karşılaşmış ve müsabakadan 2–0 mağlup ayrılarak BAL ligine yükselme hakkını elde edememiştir.

Bir sonraki sezon elde edilen yeniden şampiyonluk, kulübün profesyonel lige geçiş hedefini yeniden gündeme taşımıştır. Bu süreç, yerel futbol rekabetinin kurumsal düzeyde yeniden yapılandırıldığı bir döneme işaret etmektedir.

Kurumsal Destek ve Sponsorluk Süreci

Kulübün sportif başarısının ardından, finansal sürdürülebilirliği sağlamak amacıyla kurumsal destek arayışları yoğunlaşmıştır. Bu kapsamda dönemin siyasi ve idari temsilcilerinin girişimleriyle iş dünyası temsilcileri ile temas kurulmuş ve sponsorluk görüşmeleri gerçekleştirilmiştir.

Bu süreçte Bayburt Grup A.Ş. ile yapılan sponsorluk anlaşması, kulübün kurumsal kimliğinde değişikliğe yol açmış ve kulübün ismi Bayburt Grup İl Özel İdare Gençlik Spor olarak yeniden yapılandırılmıştır. Bu durum, spor kulüplerinde sponsorluk ilişkisinin yalnızca finansal değil, aynı zamanda kurumsal kimlik üzerinde de etkili olduğunu göstermektedir.

BAL Ligi Mücadelesi ve Sportif Sonuçlar

2011–2012 sezonunda kulüp, BAL Ligi play-out karşılaşmasında Bayburt Belediye Spor ile yeniden karşılaşmış ve müsabakayı hükmen 3–0 kazanarak Bölgesel Amatör Lig’e yükselmiştir. Bu sonuç, kulübün profesyonel lig hedefi açısından kritik bir eşik olarak değerlendirilmektedir.

2012–2013 sezonunda BAL Ligi 1. Grup'ta mücadele eden Bayburt temsilcisi, sezonu 3. sırada tamamlamıştır. Sezon sonunda oynanan play-out karşılaşmasında Bayburt Belediye Spor'u 2–0 mağlup ederek ligde kalma başarısı göstermiştir.

Kurumsal Kimlik ve Profesyonelleşme Süreci

Bu dönemde kulüp, yalnızca sportif başarı hedefleyen bir yapıdan ziyade, kurumsal sponsorluk ilişkileriyle desteklenen yarı profesyonel bir yapıya dönüşmüştür. Sponsorluk anlaşmaları, kulübün finansal kapasitesini artırarak 3. Lig hedefini mümkün hale getiren temel faktörlerden biri olmuştur.

Kulüp yönetimi tarafından ifade edildiği üzere, bu süreç aynı zamanda Bayburt'un uzun yıllara dayanan profesyonel lig özleminin giderilmesine yönelik stratejik bir hedef olarak da değerlendirilmiştir (16).

Genel olarak bu dönem, Bayburt futbolunun amatör yapıdan profesyonel yapıya geçiş sürecinde kurumsallaşma, sponsorluk ve sportif başarı arasındaki ilişkinin belirginleştiği bir aşama olarak değerlendirilebilir (17).

Bayburt Grup Özel İdare Sporun 3. Lig Dönemi ve Kurumsal Dönüşüm Süreci

Bayburt futbolu açısından 2013–2014 sezonu, Bölgesel Amatör Lig'de elde edilen sportif başarının profesyonel lige geçişle sonuçlandığı kritik bir dönüm noktasıdır. Bu sezon, kulübün uzun süreli hedefi olan profesyonel lig yapısına ulaşması açısından belirleyici bir aşama olarak değerlendirilmektedir.

Profesyonel Lige Yükselme Süreci

Bayburt Grup İl Özel İdare Gençlik Spor, 2013–2014 sezonunda BAL Ligi'nde gösterdiği başarılı performans sonucunda 3. Lig'e yükselme hakkı kazanmıştır. Bu başarı, kulübün yaklaşık 12 yıllık profesyonel lig özleminin sona ermesi açısından önemli bir kırılma noktasıdır.

Bu süreçte kulübün sportif başarısı, yalnızca saha içi performansla değil, aynı zamanda yerel taraftar desteği ve kurumsal mobilizasyon ile de ilişkilidir. Bu durum, yerel futbol kulüplerinde toplumsal aidiyetin sportif başarı üzerindeki etkisini göstermesi açısından dikkat çekicidir.

2014–2015 sezonu itibarıyla kulüp, tarihinde ilk kez Spor Toto 3. Lig 3. Grup'ta mücadele etmeye başlamıştır. Bu aşama, kulübün amatör yapıdan profesyonel futbol organizasyonuna geçişini kurumsal olarak tamamladığı dönem olarak değerlendirilebilir.

Kurumsal Kimlik ve İsim Değişikliği

2018–2019 sezonu öncesinde Bayburt Grup A.Ş.'nin isim sponsorluğundan çekilmesiyle birlikte kulübün kurumsal yapısında yeniden yapılanma süreci başlamıştır. Bu kapsamda gerçekleştirilen kongre sonucunda kulübün ismi Bayburt Özel İdare Spor olarak değiştirilmiş, logoda ve kurumsal kimlikte güncellemeler yapılmıştır.

Bu değişim, spor kulüplerinde sponsorluk ilişkilerinin yalnızca finansal değil, aynı zamanda kurumsal kimlik üzerinde doğrudan etkili olduğunu göstermektedir. Aynı süreçte kulüp başkanlığına İsmail Ersoy Özbek seçilmiş ve kulübün renkleri yeniden sarı-siyah olarak belirlenmiştir (18).

Değerlendirme

Bu dönem, Bayburt futbolunun profesyonel lig yapısı içerisinde kurumsallaşma sürecini sürdürdüğü ve sponsorluk ilişkilerinin sona ermesiyle birlikte yeniden kamu temelli bir yapıya yöneldiği bir geçiş evresini temsil etmektedir.

Bayburt Özel İdare Sporun 2. Lig Dönemi

Bayburt Özel İdare Spor, 2019–2020 sezonunda TFF 2. Lig Kırmızı Grup'ta mücadele ederek kulüp tarihinin en üst düzey profesyonel lig deneyimini yaşamıştır. Bu dönem, kulübün amatör ve Bölgesel Amatör Lig süreçlerinden sonra kurumsal ve sportif açıdan en gelişmiş aşamasına geçişini temsil etmektedir.

Kurumsal Altyapı ve Tesisleşme

2.Lig sürecine geçişle birlikte kulüp, tesis altyapısını güçlendirme yönünde önemli adımlar atmıştır. Bu kapsamda mevcut tesislerin iyileştirilmesi ve antrenman sahalarının modernize edilmesi, kulübün profesyonel lig standartlarına uyum sağlama çabası olarak değerlendirilmektedir.

Tesisleşme süreci, profesyonel liglerde rekabet edebilmenin yalnızca sportif kadro ile değil, aynı zamanda altyapı ve organizasyon kapasitesiyle de ilişkili olduğunu göstermektedir. Bu durum, kulübün kurumsal dönüşüm sürecinin önemli bir bileşeni olarak öne çıkmaktadır.

Kadro Yapısı ve Teknik Organizasyon

Sezon öncesinde kadro planlamasında değişiklikler yapılmış, önceki sezonlarda şampiyonluk yaşayan oyuncu grubunun bir kısmı ile yollar ayrılmıştır. Bu durum, profesyonel liglerde sürdürülebilir başarı için kadro yenilenmesinin kaçınılmaz olduğunu göstermektedir.

Teknik direktörlük süreci ise sezon içerisinde istikrarlı bir yapı sergileyememiştir. Sezona başlayan teknik ekip ile yolların ayrılmasının ardından takımın başına yeniden Özcan Kızıltan getirilmiştir. Ancak lig başlangıcında alınan sonuçlar sonrasında teknik direktör değişikliği yeniden gündeme gelmiş ve kulüp, daha önce de görev yapmış olan teknik direktör Bülent Demirkanlı ile tekrar anlaşma sağlamıştır (20–21).

Bu durum, kulübün 2. Lig düzeyinde teknik istikrar sağlama konusunda zorluklar yaşadığını göstermektedir.

Sportif Performans ve Lig Deneyimi

Sezonun ilk haftasında oynanan karşılaşma, kulübün 2. Lig seviyesindeki rekabet ortamına adaptasyon sürecini göstermesi açısından önemlidir. Maçın ilk bölümünde elde edilen skor avantajı, takımın hücum organizasyonunu ortaya koyarken, ikinci yarıda yaşanan geri çekilme profesyonel liglerdeki oyun temposuna uyum sürecinin devam ettiğini göstermektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, Bayburt Özel İdare Spor'un 2. Lig performansı, kulübün profesyonel liglerde kalıcı olabilmesi için hem teknik hem de kurumsal anlamda daha güçlü bir organizasyon yapısına ihtiyaç duyduğunu ortaya koymaktadır.

Değerlendirme

Bu dönem, Bayburt futbolunun en üst profesyonel lig seviyesinde temsil edilmesi açısından önemli bir aşama olmakla birlikte, kulübün sürdürülebilir sportif başarı, teknik istikrar ve kurumsal planlama alanlarında gelişim ihtiyacını da görünür hale getirmiştir.

Bayburt Futbolunun Şehir Üzerindeki Etkileri

Futbol kulüpleri, yalnızca sportif organizasyonlar değil; aynı zamanda bulundukları şehirlerin ekonomik, sosyal ve kültürel yapısını etkileyen önemli yerel aktörlerdir. Bayburt örneğinde futbolun gelişimi, şehir kimliği ve toplumsal aidiyet açısından belirgin etkiler ortaya koymuştur.

Ekonomik ve Sosyal Etkiler

Bayburt'ta profesyonel lig düzeyinde temsil edilen futbol kulüpleri, özellikle maç günlerinde şehir ekonomisinde hareketlilik yaratmıştır. Deplasman takımlarının ve taraftarların şehre gelişi, konaklama, ulaşım, yeme-içme ve yerel ticaret alanlarında ekonomik faaliyetlerin artmasına katkı sağlamıştır.

Ayrıca kulüp faaliyetleri, yerel istihdam olanaklarının oluşmasına ve sporla ilişkili hizmet sektörlerinin gelişmesine dolaylı katkı sunmuştur. Bu durum, spor organizasyonlarının yalnızca sportif değil aynı zamanda ekonomik bir değer üretim alanı olduğunu göstermektedir.

Şehir Tanıtımı ve Kültürel Görünürlük

Profesyonel liglerde mücadele eden Bayburt temsilcisi, ulusal düzeyde medya görünürlüğü kazanarak şehrin tanıtımına katkı sağlamıştır. Özellikle Türkiye Kupası ve profesyonel lig karşılaşmaları, Bayburt'un futbol üzerinden ulusal spor kamuoyunda daha fazla yer almasını sağlamıştır.

Şehre gelen futbolcular ve teknik ekiplerin, yerel kültürel yapıyla etkileşime girmesi de kültürel aktarım açısından önemli bir unsur olmuştur. Bu etkileşim, şehrin tarihsel ve kültürel değerlerinin farklı coğrafyalara taşınmasına katkı sağlamaktadır.

Toplumsal Aidiyet ve Taraftar Kültürü

Futbol kulübü, şehirde toplumsal aidiyet duygusunu güçlendiren önemli bir unsur olarak ortaya çıkmıştır. Taraftar kitlesinin oluşumu, şehir kimliğinin spor üzerinden yeniden üretilmesine katkı sağlamaktadır. Bu bağlamda futbol, yalnızca bir spor etkinliği değil, aynı zamanda kolektif kimlik inşasının bir aracı olarak değerlendirilmektedir.

Bayburt'ta futbol kulübüne yönelik destek, yerel ölçekte toplumsal bütünleşmeyi güçlendirmiş; farklı sosyal grupların ortak bir sembol etrafında bir araya gelmesine olanak sağlamıştır.

Kurumsal Görünürlük ve Sponsorluk İlişkisi

Profesyonel liglerde elde edilen başarılar, kulübün iş dünyasında görünürlüğünü artırmış ve sponsorluk ilişkilerinin gelişmesine zemin hazırlamıştır. Bu durum, spor

kulüplerinin ekonomik sürdürülebilirliğinde sponsorluk mekanizmalarının belirleyici rolünü ortaya koymaktadır.

Görüşmelerde elde edilen veriler de futbolun şehir kimliği üzerindeki etkisini desteklemektedir. Katılımcılardan biri (K5) futbolun kent aidiyetine katkısını şu şekilde ifade etmiştir:

"Bayburt Özel İdare Spor yalnızca bir futbol takımı değil, şehrin ortak değeri haline gelmiştir."

Bir diğer görüşmeci (K6) ise kulübün şehir tanıtımındaki rolüne dikkat çekmiştir:

"Takım profesyonel liglere yükseldikçe Bayburt'un adı da Türkiye'nin farklı şehirlerinde daha fazla duyulmaya başladı."

Değerlendirme

Genel olarak değerlendirildiğinde, Bayburt futbolunun şehir üzerindeki etkisi; ekonomik hareketlilik, sosyal bütünleşme, kültürel görünürlük ve kurumsal sponsorluk ilişkileri üzerinden çok boyutlu bir yapı göstermektedir. Bu bağlamda futbol, şehirlerin kalkınma süreçlerine katkı sağlayan önemli bir yerel dinamik olarak değerlendirilebilir.

Bayburt İl Özel İdare Spor'da Sponsorluk

Spor kulüplerinde sponsorluk, kurumsal yapıların finansal sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla özel sektör ile spor organizasyonları arasında kurulan stratejik bir iş birliği olarak değerlendirilmektedir. Günümüzde sporun endüstriyelmesiyle birlikte kulüplerin gelir kaynakları yalnızca maç hasılatı ile sınırlı kalmayıp, medya gelirleri, reklam anlaşmaları ve sponsorluk gelirleri ile çeşitlenmiştir.

Bu dönüşüm, futbol kulüplerinin ekonomik yapısını doğrudan etkileyerek sponsorluk ilişkilerini kulüp yönetimlerinin temel stratejik unsurlarından biri haline getirmiştir. Özellikle yerel ve bölgesel düzeyde faaliyet gösteren kulüpler için sponsorluk, sportif başarının sürdürülebilirliği açısından kritik bir rol oynamaktadır.

Bayburt İl Özel İdare Spor özelinde değerlendirildiğinde, kulübün BAL Ligi ve profesyonel lig süreçlerinde Bayburt Grup A.Ş. ile gerçekleştirdiği sponsorluk ilişkisi, kulübün kurumsal gelişiminde belirleyici bir faktör olmuştur. Bu iş birliği sürecinde kulüp, Bayburt Grup ismiyle anılmış ve finansal destek sayesinde sportif faaliyetlerini daha güçlü bir organizasyon yapısı içerisinde sürdürme imkânı bulmuştur.

Söz konusu sponsorluk ilişkisi, yalnızca ekonomik bir destek mekanizması olarak değil, aynı zamanda kulübün kurumsal kimliğinin yeniden şekillenmesine katkı sağlayan bir unsur olarak da değerlendirilebilir. Bu süreçte iş insanı Abdurrahman Şentürk ve Bayburt Grup A.Ş.'nin kulüp üzerindeki desteği, yerel futbolun gelişiminde özel sektör katkısının önemini ortaya koymaktadır (28).

Değerlendirme

Genel olarak sponsorluk ilişkileri, Bayburt İl Özel İdare Spor örneğinde olduğu gibi, yerel futbol kulüplerinin profesyonelleşme sürecinde hem ekonomik sürdürülebilirliği hem de kurumsal gelişimi destekleyen temel bir unsur olarak öne çıkmaktadır.

Bayburt Özel İdare Sporun Tesis Yapılanması

Spor kulüplerinin sürdürülebilir sportif başarı elde edebilmesi, yalnızca oyuncu kadrosu ve teknik ekip ile değil, aynı zamanda sahip oldukları tesis altyapısı ile de doğrudan ilişkilidir. Bu bağlamda tesisleşme, profesyonel futbol organizasyonlarının kurumsallaşma sürecinin temel bileşenlerinden biri olarak değerlendirilmektedir.

İlk Dönem Tesis Kullanımı

Bayburt Özel İdare Spor, kuruluş döneminde kendine ait bağımsız bir tesis altyapısına sahip değildir. Bu süreçte kulüp, Bayburt Gençlik ve Spor İl Müdürlüğüne bağlı stadyumu antrenman ve müsabaka alanı olarak kullanmıştır. Ayrıca farklı dönemlerde geçici çözümler kapsamında kurumlara ait misafirhane ve benzeri alanlardan faydalanılmıştır.

Bu durum, kulübün başlangıç aşamasında sınırlı fiziksel imkânlarla faaliyet yürüttüğünü ve tesisleşmenin zaman içinde gelişen bir süreç olduğunu göstermektedir.

Tesisleşme Sürecinde Kurumsal Gelişim

3.Lig süreciyle birlikte kulübün tesis altyapısında iyileştirme çalışmaları gündeme gelmiştir. Yerel iş insanlarının katkılarıyla kulübe geçici tesis alanları tahsis edilmiş, ancak bu alanların uzun vadeli kullanım açısından sürdürülebilir olmadığı görülmüştür.

Bu dönemde kulüp yönetimi tarafından mevcut alanların iyileştirilmesine yönelik çalışmalar yapılmış; soyunma odaları, duş ve temel idari birimler gibi altyapı unsurlarının geliştirilmesi sağlanmıştır. Bu gelişmeler, kulübün profesyonel lig standartlarına uyum sağlama çabası olarak değerlendirilmektedir.

Modernizasyon ve Altyapı Gelişimi

Sponsorluk desteğinin artmasıyla birlikte kulübün tesis altyapısında daha kapsamlı yatırımlar gerçekleştirilmiştir. Bu süreçte antrenman sahalarının iyileştirilmesi ve idari kullanım alanlarının modernize edilmesi yönünde çalışmalar yapılmıştır.

Kulübün Bayburt Grup sponsorluğu döneminde elde ettiği finansal destek, tesisleşme sürecinin hızlanmasına katkı sağlamış ve antrenman altyapısının geliştirilmesine olanak tanımıştır. Bu durum, sponsorluk ilişkilerinin yalnızca sportif kadro üzerinde değil, altyapı yatırımları üzerinde de belirleyici olduğunu göstermektedir.

Mevcut Durum ve Değerlendirme

Bayburt Özel İdare Spor, günümüzde Bayburt Stadyumunu hem antrenman hem de müsabaka sahası olarak kullanmaktadır. Ancak tesis altyapısının profesyonel lig standartları açısından sürekli geliştirilmesi gerekliliği devam etmektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, kulübün tesisleşme süreci; sınırlı imkânlarla başlayan, sponsorluk ve kurumsal desteklerle gelişen ve profesyonel futbol gerekliliklerine uyum sağlamaya çalışan bir yapısal dönüşüm süreci olarak ortaya çıkmaktadır.

TARTIŞMA

Çalışmada bir futbol kulübü olan Bayburt İl Özel İdare Spor Kulübü'nün tarihsel gelişiminin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu nedenle Türkiye'de ve Dünya'da futbol ve futbol kulüpleri hakkında bilgi edinerek çalışmaya bir temel oluşturulması hedeflenmiştir. 1990 yılından itibaren aşama aşama ilerleyerek Bayburt İl Özel İdare Spor Kulübü'nün 2020 yılına kadar yaşadığı tüm olaylar ve kulüp hakkındaki tüm bilgiler aktarılmaya çalışılmıştır. Bayburt İl Özel İdare Spor Kulübü'nün tarihi hakkında yok denilebilecek kadar az sayıda kaynak bulunmaktadır. Çalışmada Bayburt İl Özel İdare Spor Kulübü'nün tarihinde yaşanan olaylara ve tarihsel süreç içerisinde yer alan antrenör, teknik direktör, futbolcular, kulüp başkanları, taraftar gruplarına yer verilmiştir. Böylece kulübün geçmişi ve geleceği hakkında insanlar daha rahat bir bağlantı kurabilecek ve bilgi edinebilecektir. Yapılan bu çalışma ile şehir takımlarının önemi daha iyi ortaya konulabilecektir. Elde edilen yeni bilgilerle literatüre katkı sağlaması çalışmanın önemini artırmaktadır. Şehir takımları alanında yetersiz olan çalışmaların çoğaltılması için teşvik edici bir çalışma olduğu düşünülmektedir. Literatür incelendiğinde Betül Ayhan'ın 2017 yılında Erken Cumhuriyetten İl Cumhuriyetine Bartın Spor adlı bir tez çalışması yaptığı görülmüştür. Çalışmada, Bartın tarihinde Erken Cumhuriyet döneminden il olma sürecine kadar spor olaylarının basına yansımaları, kişilerin bilgi ve deneyimleri, ilde yer alan sportif faaliyetler ve spor kulüpleri ile ilgili çalışmaların yer aldığı görülmüştür. Çalışma incelendiğinde bizim çalışmamız ile benzer yönleri bulunmaktadır.

Bayburt İl Özel İdare Spor Kulübü'nün Tarihsel Gelişimi isimli çalışmada bu çalışmadan farklı olarak Bayburt İl Özel İdare Spor Kulübü'nün altyapısı, tesisleri, kulüp, yönetimi, şehre katkısı ve kulüp tarihindeki önemli olaylar başlıklar halinde aktarılmıştır. Bayburt İl Özel İdare Spor Kulübü'nün kuruluşundan itibaren tüm tarihsel süreç aktarılmaya çalışılmıştır. Bayburt İl Özel İdare Spor Kulübü'nün tarihsel gelişimini bir araya getiren ve bütün tarihini aktaran ilk ve tek çalışma olması çalışmayı değerli kılabilir. Literatüre katkı sağlayabilmek amacıyla bilgiler doğru ve tarafsız bir şekilde aktarılmaya çalışılmıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada Bayburt İl Özel İdare Sporun kuruluşu, kuruluş aşamasında meydana gelen gelişmeler, yer aldığı ligler, göstermiş olduğu başarılar ve şehri temsil etme faaliyetleri, uzun dönemli perspektif ile incelenmiştir. Söz konusu incelemenin ana eksenini Bayburt'ta futbol ve Bayburt Sporun kuruluşundan itibaren gösterdiği gelişme evreleri teşkil etmiştir. Doğu Karadeniz'in bir ili olan Bayburt, küçük şirin ve Doğu Karadeniz iklimiyle Doğu Anadolu iklimi arasında bir geçiş iklimine sahip olan bölgedir. Yazları sıcak ve kurak kışları ise soğuk ve yağışlı geçmektedir. Bayburt, tarihi ve turistik yerleriyle küçük bir kenttir. Ancak kentin küçük olması ve sosyal faaliyet alanlarının kısıtlı olması şehrin potansiyelini düşürmektedir. Kentlerin kendilerini gösterebilmeleri ve ilgi çekebilmeleri için öncelikle bir kimliğe sahip olmaları gerekmektedir. Bu kimliğin yeterli seviyede tanıtımı yapılmalı ve iyi bir şekilde temsil edilmelidir. Kişiliği oluşmuş kentler kendisiyle özdeşleşen markalar ve değerler üretir. Bayburt'unda kendi kimliğini, kişiliğini meydana getiren ve renklerini temsil eden bir

futbol takımı vardır. Böylelikle Bayburt ve futbola baktığımız zaman; Bayburt' un ilk temsili olan takımı, Bayburt Spor diğer bir ifadeyle Sarı Siyahlardır. Bayburt'ta futbol 1930' lu yıllarda başlamıştır. O dönemlerde Bayburt ilinde futbol sahası veya stadyum yer almamaktadır. İlk futbolcuların faal lisanları da bulunmamaktadır. Kulüp lisanslı olarak maça çıkmaları 1960 'lı yıllarda olmuştur. Bayburt bu yıllarda Gümüşhane ilinin ilçesi olarak yer almıştır ve bundan dolayı mahalli futbol müsabakaları Gümüşhane Merkez ve Bayburt' ta oynanmıştır. Bayburt ilçesinin ilk spor kulübü Kale Spor Kulübüdür. Bayburt halkının isteği ve diğer kulüplerinin onayı ile 1973 yılında Kale Spor ismi olan takım, isim değişikliğine gitmiştir ve Bayburt Spor olarak isim değişikliği gerçekleştirilmiştir. Bayburt Spor 1983-1984 sezonunda Profesyonel Türkiye 3. Lige kabul edilmiştir. 1985-1986 sezonunda şampiyon olarak 2.Lige yükselmiştir. Takım 2. Ligde iken şike yapılmıştır ve şike sonrası küme düşmüştür. Kulübün yönetimi mahkemeye başvurmuştur ve mahkemeyi kazanmıştır.

Böylelikle Bayburt Spor yeniden 2. Ligde yer almıştır. 1989 yılında takım tekrardan 3. Lige düşmüştür. 1989 yılında Bayburt'un il olması ile birlikte Köy Hizmetleri Spor Kulübü kurulmuştur. Kulübün renkleri Sarı- Mavi olarak belirlenmiştir. 2005 yılında Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün lağvedilmesi sonucunda Özel İdarelere devir olmuştur. Bundan dolayı takım mecburi isim değişikliğine gitmiştir. Kulübün yeni ismi Bayburt Özel İdare Gençlik Spor olmuştur. Amatör kümede 4 yıl üst üte şampiyon olan takım ilde profesyonel takım olmayışından dolayı 3. Lige yükselebilmek için Play- Off müsabakalarına katılmıştır. 2007-2008 yılında takım oynadığı Play- Off müsabakaları sonucu istediği hedefe ulaşamamıştır. 2010-2011 sezonu Belediye Spor ile oynadığı baraj maçında takım şampiyon olmuştur ve ilk defa Bal Ligne yükselmiştir. 2 yıl Bal Liginde mücadele eden takım ilin önde gelen iş adamı Abdurrahman Şentürk 'ün kulübe isim sponsoru olmasıyla kulüp isim değişikliğine gitmiştir. Kulübün ismi Bayburt Grup A.Ş İl Özel İdare Spor olmuştur. Kulübün renkleri Sarı-Mavi- Siyah olmuştur. İki yıl Bal Liginde mücadele eden takım 2013-2014 sezonunda Bal Ligi 1. Grubu 1. Sırada tamamlamıştır. Daha sonra Malatya ilinde Mardin Spor ile Play – Off maçı oynayan takım galip gelerek Spor Toto 3. Lige adını yazdırmıştır. Bayburt Grup İl Özel İdare Spor tarihinde ilk defa 3. Ligde Ziraat Türkiye Kupasında yer almıştır. Türkiye'nin dört büyüklerinden biri olan Fenerbahçe olmak üzere, Kayseri Spor, Altın Ordu gibi takımlarla mücadele etmiştir. 2018-2019 sezonu öncesi, kulüp isim sponsoru olan Bayburt grup A.Ş sponsorluktan çekilmiştir. Bunun sonucunda kongrede alınan kararlar doğrultusunda da kulübün ismi, rengi ve logosu değişmiştir. Kulübün yeni ismi Bayburt özel İdare Spor olmuş ve renkleri Sarı – Siyah olmuştur. Kulüp başkanlığına ise İsmail Ersoy Özbek seçilmiştir. Spor Toto 3. Lig 3. Grupta mücadele eden takım oynadığı maçlar sonrası ligin şampiyonu olmuştur ve 33 yıl sonra ilk defa 2. Ligde mücadele edecektir. 2019-2020 sezonu itibari ile de ilin profesyonel takımı 2. Ligde mücadele etmektedir.

Sonuç olarak bu çalışmada, Bayburt 'ta futbol ve ilde yer alan ilk futbol kulüplerinden günümüze kadar ilin temsilcisi olan futbol kulüpleri incelenmiş, resmi kurum raporları, spor kuruluşları belgeleri ile doğruluğu desteklenmiştir. Öncesinde başka bir örneği olmayan bu çalışma Bayburt Özel İdare Sporun tarihsel gelişimine ışık tutarak ilgili literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

ÖNERİLER

- Bayburt futbolu ve kulüpleri ile ilgili olayların kaynak olarak kullanılması için kitap oluşturma çalışması yapılması,
- Bayburt Özel İdare Sporun sözlü tarih verileri için önemli olan kaynak kişilerin bilgi ve tecrübelerinden farklı disiplinlerde de yararlanmak,
- Bayburt Futbolunu kapsamlı olarak incelediğimiz gibi farklı illerin futbol kulüplerini de aynı titizlikle incelenmesi ve kayıt altına alınması,
- Seçilen kulüp yönetimlerinin, şehrin beklentileriyle kulüplerin beklentilerini bir araya getirecek düzeye ve bilgiye sahip olması için TFF tarafından profesyonel kulüplerin denetimi yapılabilir,
- Taraftarların kendi kulüp üzerindeki etkileri için diğer kulüplerdeki taraftar grupları incelenebilir,
- Futbolun şehirlere olan sosyal ve ekonomik katkısı daha geniş çerçevede incelenebilir.

Kısaltmalar / Abbreviations

TFF	: Türkiye Futbol Federasyonu
BAL	: Bölgesel Amatör Lig
A.Ş.	: Anonim Şirket
K1, K2, K3...	: Katılımcı / Görüşmeci Kodları
vb.	: Ve benzeri
vd.	: Ve diğerleri
2. Lig	: Türkiye Futbol Federasyonu İkinci Lig
3. Lig	: Türkiye Futbol Federasyonu Üçüncü Lig

Beyanlar / Declarations

Etik Onay ve Katılım Onayı / Ethics approval and consent to participate

Bu çalışmanın hazırlanma ve yazım sürecinde "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş olup, toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma başka herhangi bir akademik yayın ortamına değerlendirilmek üzere gönderilmemiştir. Araştırmaya katılan tüm bireylerden veri toplama süreci öncesinde bilgilendirilmiş gönüllü onam alınmıştır. Araştırma süreci Helsinki Bildirgesi ilkelerine uygun olarak yürütülmüştür. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü etik ve hukuki sorumluluk yazarlara aittir.

During the preparation and writing of this study, scientific, ethical, and citation rules were followed in accordance with the "Higher Education Institutions Scientific Research and Publication Ethics Guidelines." No alterations were made to the collected data, and this study has not been submitted to any other academic publication venue for evaluation. Informed voluntary consent was obtained from all participants prior to the data collection process. The research process was conducted in accordance with the principles of the Declaration of Helsinki. The authors are solely responsible for any ethical or legal issues that may arise regarding this article.

Veri Ve Materyal Erişilebilirliği / Availability of data and material

Bu çalışmanın bulgularını destekleyen veriler, makul talepler üzerine sorumlu yazardan temin edilebilir. Veri seti yalnızca akademik amaçlar için erişilebilir olacak ve verilerin herhangi bir kullanımı, orijinal çalışmayı referans gösterecek ve katılımcıların gizliliğini koruyacaktır.

The data that support the findings of this study are available from the corresponding author upon reasonable request. The dataset will be accessible only for academic purposes, and any use of the data will recognize the original study and maintain the confidentiality of the participants.

Çıkar Çatışması / Competing interests

Yazarlar, bu makalede sunulan çalışmayı etkileyebilecek herhangi bir çıkar çatışması veya kişisel ilişkiye sahip olmadıklarını beyan etmektedirler.

The authors declare that they have no known competing financial interests or personal relationships that could have appeared to influence the work reported in this paper.

Yazar Katkıları / Authors' Contribution Statement

Yazarlar, çalışmanın kavramsallaştırılması, metodolojisi, veri toplama ve analizi, makalenin yazımı ile gözden geçirilmesi süreçlerine eşit düzeyde katkıda bulunmuştur. Tüm yazarlar makalenin son hâlini okumuş ve onaylamıştır.

The authors contributed equally to the conceptualization, methodology, data collection and analysis, manuscript writing, and review and editing of the study. All authors have read and approved the final version of the manuscript

Fon Desteği / Funding

Bu çalışma, kamu, özel veya kar amacı gütmeyen sektörlerdeki fon sağlayıcı kurumlardan herhangi bir özel destek almamıştır.

This research received no external funding.

Teşekkür / Acknowledgements

None.

References / Kaynaklar

1. Gençlik ve Spor Bakanlığı. (2024). Stratejik plan 2024–2028. Gençlik ve Spor Bakanlığı Yayınları.
2. Atalay, A. (1998). Spor gazeteciliği. Filiz Kitabevi.
3. Karakuş, O. (2015). Beşiktaş, Fenerbahçe ve Galatasaray spor kulüplerinin sosyal medya aracılığı ile taraftarları üzerinde marka sadakati oluşturma çalışmalarının değerlendirilmesi (Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı). İstanbul.
4. Kılıçgil, E. (1985). Sosyal çevre ve spor ilişkileri (s. 18). Bağırhan Yayınevi.
5. Fişek, K. (1985). 100 soruda Türk spor tarihi (ss. 85–86). Gerçek Yayınevi.
6. Terekli, M. S. (1999). Türkiye birinci profesyonel liginde yer alan kulüplerin yönetim politikalarının sporcu güdülemesi üzerine etkisi. Anadolu Yayınları.
7. Durmuş, A. G. (1999). Futbol kulüplerinin stratejik yönetimi (ss. 27–35). Bağırhan Yayınevi.
8. Uztuğ, F., Gösterişli, M. E., & Katırcı, H. (2002). Değişen taraftar kimliği ve taraftar web siteleri: Semt kahvelerinden sanal aleme bir dönüşüm. 7. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, Antalya, Türkiye.
9. Yin, R. K. (2018). Case study research and applications: Design and methods (6th ed.). SAGE Publications.
10. Denzin, N. K. (1978). The research act: A theoretical introduction to sociological methods. McGraw-Hill.
11. Bowen, G. A. (2009). Document analysis as a qualitative research method. Qualitative Research Journal, 9(2), 27–40. <https://doi.org/10.3316/QRJ0902027>
12. Thompson, P. (2000). The voice of the past: Oral history (3rd ed.). Oxford University Press.
13. Bayburt'ta bilinmesi gerekenler. (2019, 12 Aralık). Gezimanya. <https://gezimanya.com/bayburt/bayburt-hakinda-bilinmesi-gerekenler>
14. Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. Qualitative Research in Psychology, 3(2), 77–101. <https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>
15. Saray bahçesinin gördüğü en ünlü futbolcu. (2019, 13 Aralık). Bayburt Postası. <http://www.bayburtpostasi.com.tr/nostalji/saray-bahcesinin-gordugu-en-unlu-futbolcu-h9699.html>
16. Bayburt İl Özel İdare Gençlik ve Spor Kulübü Derneği tüzüğü. (2019, 9 Eylül).
17. Yol-İş Türkiye Yol, Yapı, İnşaat İşçileri Sendikası ile TÜHİS arasında imzalanan 10. dönem toplu iş sözleşmesi. (2003–2005).
18. Bayburt futbolu bu hale nasıl geldi. (t.y.). Bayburt Postası. <http://www.bayburtpostasi.com.tr/dosya/bayburt-futbolu-bu-hale-nasil-geldi-h1637.html>
19. Nabız Gazetesi. (2009, 8 Nisan). Yıl 5, Sayı 861.
20. Bayburtspor'da yeni sezon değerlendirilmesi. (t.y.). Bayburt Manşet. <https://bayburtmanset.com/bayburt-spor-da-yeni-sezon-degerlendirmesi.html>
21. Bayburt Özel İdare Spor. (t.y.). WikiZero. https://www.wikizero.com/tr/bayburt_%C3%96zel_%C4%B0darespor
22. Centilmence mücadeleye selam. (t.y.). Bayburt Gündem. <http://www.bayburtgundem.com/guncel/centilmence-mucadeleye-selam-bayburt-grup-ozel-idare-spor-yola-devam-h2159.html>
23. Bayburtspor'un rakibi belli oldu. (t.y.). Bayburt Manşet. <https://www.bayburtmanset.com/Bayburt-sporun-rakipleri-belli-oldu-2.html>
24. Bayburt Özel İdare Sporda hoca değişikliği. (t.y.). Bayburt Manşet. <https://www.bayburtmanset.com/bayburt-sporda-hoca-degisikligi.com>
25. Bayburt Özel İdare Spor'da Demirkanlı dönemi yeniden başladı. (t.y.). Bayburt Medya. <https://www.bayburtmedya.com/bayburt-ozel-idarespor-da-demirkanli-donemi-yeniden-basladi>
26. Bayburtspor 2. lige galibiyetle başladı. (t.y.). Bayburt Manşet. <https://www.bayburtmanset.com/bayburt-spor-2-lige-galibiyetle-basladi.html>

- 27.Aksar, T. (t.y.). Avrupa'da, dünyada ve Türkiye'de futbolda sponsorluk. Futbol Ekonomi. <http://www.futbolekonomi.com/index.php/haberler-makaleler/mali/110-tugrul-aksar/1832-avrupada-dunyada-ve-turkiyede-futbolda-sponsorluk.html>
- 28.Bayburt İl Özel İdare Spor'a maddi ve manevi destek toplantısı amacına ulaştı. (t.y.). Bayburt Gündem. <http://www.bayburtgundem.com/guncel/bal-ligi-temsilcimiz-il-ozel-idare-spora-maddi-ve-manevi-destek-toplantisi-amacina-ulasti-hl275.html>

Disclaimer / Publisher's Note

The statements, opinions, and data contained in all publications are solely those of the individual author(s) and contributor(s) and do not necessarily reflect the views of **IJOSS** and/or the editor(s). **IJOSS** and/or the editor(s) disclaim responsibility for any injury to people or property resulting from any ideas, methods, instructions, or products referred to in the content. **IJOSS** remains neutral with regard to jurisdictional claims in published maps and institutional affiliations.